

Καὶ πλέκει, πλέκει ἡ μάγισσα
 Πλέκει τὸ ἐντάφιο στεφάνι . . .
 Ὡιμέ! Ποιὸς τὰ χροσόμαλλα
 Σὲ νέα ζωὴ θὰ ξαναῦφάνη;
 (1899)

Ὡιμέ! μὰ βροσὴ ἐστέρησε
 Στέρησε μέσα μου μὰ βροσὴ . . .
 Ποιὸς μάγος τὰ πικρόνερα
 Θὰ τήνε κάμη νάναβροσῆ;

ΠΑΥΛΟΣ ΝΙΡΒΑΝΑΣ

ΕΜΝΗ ἑορτὴ ἐτελεῖτο τὴν 14 Ἀπριλίου τοῦ ἔτους 1896 ἐν τῇ μεγάλῃ αἰθούσῃ τοῦ Ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου. Ὁ διαπρεπὴς καθηγητὴς τῆς Χημείας κ. Ἀναστάσιος Χρηστομάνος ἐστεφανοῦτο ὑπὸ τῆς ἐκτιμῆσεως τοῦ Ἀκαδημαϊκοῦ κόσμου ἐπὶ τῷ αἰσιῶ γεγονότι συμπληρώσεως τριακονταετηρίδος ἀπὸ τοῦ διορισμοῦ του ὡς καθηγητοῦ τοῦ Πανελληνίου καθιδρύματος.

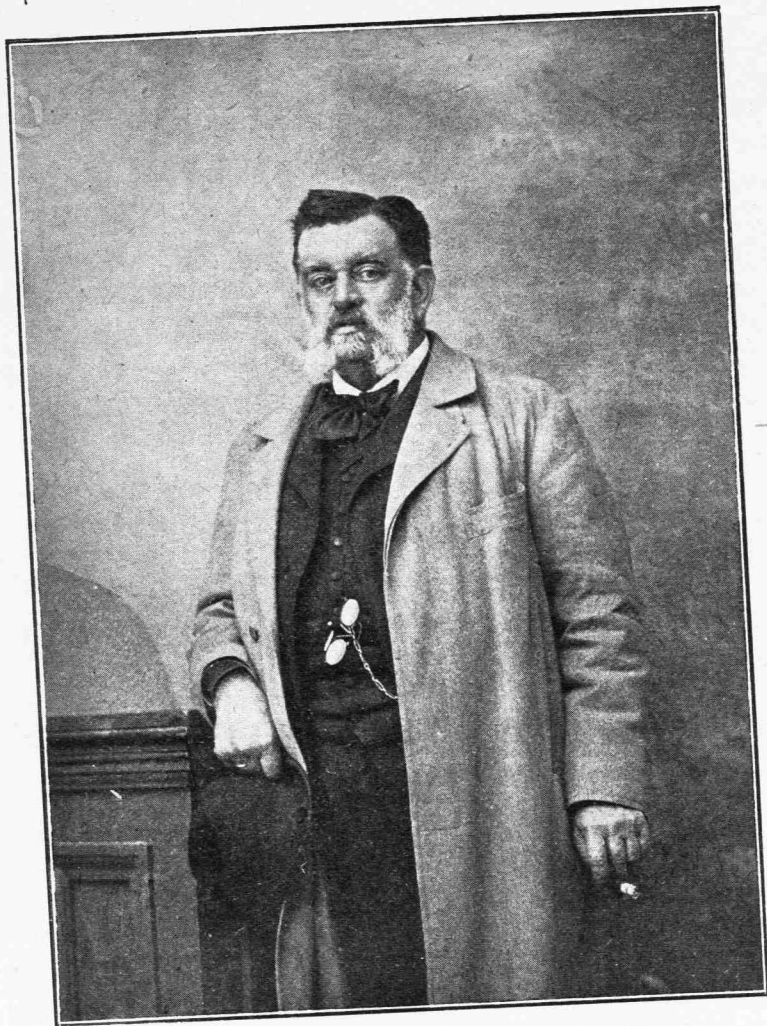
Ὁ κ. Χρηστομάνος ἀποτελεῖ σπανίαν προσωπικότητα, ἣν, ἐκτὸς τῶν ἀτομικῶν χαρισμάτων, ἐξάγει ἐπὶ μᾶλλον ἢ εὐρεῖα καὶ πολυειδῆς μάθησις καὶ ἰδίᾳ ἡ ἀνεκτίμητος αὐτοῦ εἰδικότης εἰς κλάδον ἐπιστήμης σπουδαιότατον, οὗ ἐγένετο ὁ εἰσηγητὴς καὶ κρατερός σημασιφόρος ἐν Ἑλλάδι. Σήμερον ἡ Χημεία, μετὰ τὰς τελευταίας προόδους, ἀποτελεῖ ἐν τῇ Ἰατρικῇ, ταῖς Φυσικαῖς Ἐπιστήμαις καὶ καθόλου ἐν τῇ ὕλικῇ καὶ βιομηχανικῇ εὐημερίᾳ τοῦ λαοῦ μέγαν παράγοντα προαγωγῆς, ταύτην δ' ἡμεῖς οἱ Ἕλληνες ὀφείλομεν εἰς τὴν ἀκαταπόνητον δραστηριότητα τοῦ κ. Χρηστομάνου, ἐργασθέντος μετ' ἀπαραμίλλου ζήλου πρὸς τοῦτο.

Ἐκ Μακεδονίας ἔλκων τὸ γένος, ἐγεννήθη ἐν Βιέννῃ τῇ 8 Μαρτίου 1841. Παῖς ἔτι ὄν ἦτο τακτικὸς ἀκρατῆς ἐξ ἰδίας κλίσεως τῶν παραδόσεων τῆς Φυσικῆς καὶ Χημείας ἐν τοῖς Κυριακῶν μαθήμασι τοῦ Πολυτεχνείου τῆς Βιέννης, εἰς δ' τῷ 1858 κατετάχθη, ἀποφοιτήσας τοῦ Γυμνασίου.

Τὰς Πανεπιστημιακὰς σπουδὰς διήνυσεν εἰς πολλὰ Γερμανικὰ Πανεπιστήμια, γενόμενος τῷ 1862 διδάκτωρ. Ἐπανελθὼν εἰς Ἀθήνας διορίσθη καθηγητὴς εἰς τὸ Διδασκαλεῖον, νεώτατος. Τῷ 1863 ἐγένετο ὕψηλότης, συνέστησε δὲ ἰδίαις δαπάναις μικρὸν χημεῖον, τὸ πρῶτον ἐν Ἑλλάδι, παρ' ᾧ ἐξεπαιδεύθησαν πλεῖστοι Ἕλληνες, διακρινόμενοι σήμερον ὡς ἰατροί, φαρμακοποιοὶ καὶ καθηγηταί. Ὡς ὕψηλότης ἦδη ἔδρασε τὰ μέγιστα ὁ κ. Χρηστομάνος, ἐπιτελέσας πλείστας πολυτίμους ἐργασίας. Κατήρτισε συλλογὰς, περιώδευσε τὴν Ἑλλάδα, τῷ ἀνετέθη ἡ σύνταξις τοῦ καταλόγου τῆς Ἐθνικῆς Βιβλιοθήκης, ἀνέλυσε καὶ ἐξετίμησε τὸν πλοῦτον τοῦ Λαυρίου, ἐνῶ διετέλει συγχρόνως καὶ καθηγητὴς εἰς τὸ Πολυτεχνεῖον. Ἄλλ' ἡ ἐπιτυχεστέρα ἐργασία του τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἦν ἡ ὑπ' αὐτοῦ ἐπιστημονικὴ βεβλῆσις πρωτοφανῶν φαινομένων τῆς ἐν τῷ κόλπῳ τῆς Σαντορίνης ἠραιστείου ἐκρήξεως. Εἰς Θῆραν μετέβη καὶ μετέπειτα, ἐκεῖ δὲ τῷ ἀπεστάλη τῷ 1866 ὁ διορισμὸς του ὡς ἐκτάκτου καθηγητοῦ τῆς Γενικῆς Χημείας ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ. Πλὴν τοῦ ἰδιαιτέρου του καὶ ἕτερα δύο νέα χημεῖα ἔδρυσεν ὁ ἀκούρατος καθηγητὴς, μέχρις οὗ τῇ ἐπιμόνῳ ἀπαιτήσῃ του ἰδρύθη τὸ μέγα νέον Χημεῖον, ἀποπερατωθὲν τῷ 1889, ἐν ᾧ πλέον τῶν ἐξ χιλιάδων φοιτητῶν ἠκρόασαντο μέχρι σήμερον τὰς παραδόσεις, ἀριθμὸς ἀρκετὰ σεβαστὸς ἐν σχέσει

μάλιστα πρὸς τὴν ὀλίγην προσοχὴν, ἣτις δίδεται παρ' ἡμῖν εἰς τὰς Φυσικὰς Ἐπιστήμας, 660 δ' ἐξεπαιδεύθησαν, ἀσκηθέντες ἐμπράκτως. Πολλὰ τῶν ἔκτοτε ἐργασιῶν τοῦ Χημείου τιμῶσιν ἐξόχως τὴν Ἑλληνικὴν ἐπιστήμην. Ἀναλύσεις ἑλληνικῶν ὀρυκτῶν, ἰαματικῶν πηγῶν, ποσίμων

✱ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ Κ. ΧΡΗΣΤΟΜΑΝΟΣ ✱

ὕδατων, χημικῶν ὀργάνων συσκευαί, ἐπιστημονικὰ ἔρευναί, μελέται ἐφ' ὠρισμένων περιπτώσεων διοικητικῆς ἢ ἰδιωτικῆς ἐνεργείας, πᾶσα ἐργασία ἐξετελέσθη πάντοτε ἀψόγως, αἱ δ' ἐκθέσεις καὶ αἱ ἐπιστημονικαὶ ἀνακοινώσεις εἰς διεθνή συνέδρια, εἰς περιοδικὰ καὶ συλλόγους τοῦ κ. Χρηστομανοῦ εἰσὶν αὐτόχρημα μελέται βλαθείας ἐπιστημονικῆς κρίσεως. Κατὰ

